VIII kadencja

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Polityki Senioralnej**
(nr 72)
z dnia 2 kwietnia 2019 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Senioralnej (nr 72)

2 kwietnia 2019 r.

Komisja, obradująca pod przewodnictwem poseł **Krystyny Wróblewskiej (PiS)**, zastępcy przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

– informację na temat działań jednostek samorządu terytorialnego na rzecz osób starszych. Przykłady dobrych praktyk;

– informację Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli dostępności zmodernizowanych obiektów kolejowych dla pasażerów niepełnosprawnych lub o ograniczonej zdolności poruszania się.

W posiedzeniu wzięli udział: **Stanisław Szwed** sekretarz stanu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Mieczysław Łuczak** wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami, **Tomasz Iwański** zastępca dyrektora Departamentu Administracji Publicznej i **Dariusz Minkiewicz** zastępca dyrektora Departamentu Porządku Publicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wraz ze współpracownikami, **Małgorzata Żyra** zastępca dyrektora Departamentu Badań Społecznych Głównego Urzędu Statystycznego, **Anna Jakrzewska-Sawińska** wiceprezes Wielkopolskiego Stowarzyszenia Wolontariuszy Opieki Paliatywnej „Hospicjum Domowe", **Jerzy Płókarz** prezes Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej, **Zofia Prasał** opiekunka rodzinna osób z chorobą Alzheimera, **Kordian Kulaszewicz** prezes Fundacji Adaptacja, **Renata Banasiak** prezes stowarzyszenia „Vis Major" wraz ze współpracownikami, **Krystyna Żebrowska** przewodnicząca Rady Seniorów Dzielnicy Bielany w Warszawie, **Elżbieta Wiśniewska** wiceprzewodnicząca Warszawskiej Rady Seniorów, **Zofia Niczke** przedstawicielka Rady Senorów Dzielnicy Wola w Warszawie, **Krzysztof Jambor** przedstawiciel Rady Seniorów Dzielnicy Bemowo w Warszawie, **Grażyna Andziak-Ziemińska** słuchaczka Mazowieckiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Warszawie, **Rafał Bakalarczyk** redaktor „Głosu Seniora", **Barbara Zylm a**systentka społeczna marszałka-seniora Sejmu Kornela Morawieckiego oraz **Dominika Górnicka** asystentka przewodniczącej Komisji.

W posiedzeniu wzięli udział pracownicy Kancelarii Sejmu: **Elżbieta Przybylska** i **Wiesław Kozioł** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Szanowni państwo, otwieram 72. posiedzenie Komisji Polityki Senioralnej.

Stwierdzam przyjęcie protokołu z poprzedniego posiedzenia Komisji.

Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum.

Witam panie i panów posłów, państwa ministrów, przedstawicieli ministerstw, prezesa NIK a także wszystkich pozostałych gości.

Szanowni państwo, pani przewodnicząca niedługo przyjdzie, teraz jest na spotkaniu, pozwolę sobie poprowadzić pierwszą część posiedzenia naszej Komisji.

Porządek dzisiejszego posiedzenia jest następujący: pierwszy punkt – rozpatrzenie informacji na temat działań jednostek samorządu terytorialnego na rzecz osób starszych. Chciałabym, żeby zostały tu przedstawione przykłady dobrych praktyk. Będą to referowali Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji; drugi punkt – rozpatrzenie informacji NIK o wynikach kontroli dostępności zmodernizowanych obiektów kolejowych dla pasażerów niepełnosprawnych lub o ograniczonej zdolności poruszania się, referuje prezes Najwyższej Izby Kontroli.

Proszę o przedstawienie informacji pana ministra Stanisława Szweda, sekretarza stanu MRPiPS, a następnie panów Tomasza Iwańskiego, zastępcę dyrektora Departamentu Administracji Publicznej MSWiA oraz Dariusza Minkiewicza, zastępcę dyrektora Departamentu Porządku Publicznego MSWiA.

Bardzo proszę pana ministra o informację, chcę podkreślić, że państwo dostali informacje drogą mailową – bardzo dziękuję panu ministrowi za bardzo obszerną pisemną informację.

Sekretarz stanu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Stanisław Szwed:
Dziękuję, pani przewodnicząca.

Szanowni państwo, otrzymali państwo informację na piśmie, tak że nie wiem, czy mam szeroko omawiać, czy bardziej skrótowo… pora późna, ale seniorzy są wytrzymali i myślę, że możemy dzisiaj dłużej porozmawiać na ten temat.

Główny program realizowany w naszym ministerstwie, dotyczący współpracy z samorządami, to oczywiście Program „Senior+” i o nim parę słów, bo warto o nim informować i przypominać go. Cieszy się on dużą popularnością wśród samorządów a także wśród korzystających z niego podopiecznych. Przypomnę, że Program „Senior+” jest skierowany do samorządów. Mogą one otrzymać wsparcie na utworzenie domu seniora+ – w wysokości 300 tys. zł, klubu seniora+ – 150 tys. zł, jak również na funkcjonowanie już istniejących placówek w wysokości 30 zł miesięcznie na utrzymanie jednego miejsca w dziennym domu seniora+, czy 200 zł w klubie seniora+. Placówki proponują seniorom aktywność społeczną, edukację, działalność sportowo-kulturalną, oświatową, rehabilitację, usługi socjalne i inne formy zajęć.

W Programie, który realizowaliśmy w 2018 r., powstało 240 placówek. W tegorocznej edycji Programu zarekomendowaliśmy 664 oferty na kwotę 62.600 tys. zł i liczymy, że powstaną 243 nowe jednostki, czyli dzienne domy lub kluby Seniora+, w których powstanie prawie sześć tys. miejsc dla osób starszych; ponad 420 ofert o dofinansowanie istniejących już placówek, które zapewnią 11 tys. miejsc seniorom. Jak wspomniałem, na rok 2019 jest 62.600 tys. zł a na cały Program – 80 mln, czyli mamy jeszcze środki do dyspozycji. Aby w pełni wykorzystać tę kwotę, ogłosiliśmy dla samorządów kolejną turę ofert. Oferty, które wpłynęły, nie wyczerpały całego limitu 80 mln zł. Myślę, że głównie było to spowodowane tym, że zgłaszanie wniosków przypadło na okres świąteczny, a także po wyborach samorządowych i część samorządów nie była jeszcze do tego przygotowana.

Realizujemy również programy, które w jakiś sposób też dotyczą seniorów, może niebezpośrednio skierowane do samorządów; najlepszym tego przykładem jest Program „ASOS” (Aktywność Społeczna Osób Starszych). Zapadły już rozstrzygnięcia: na 1360 zgłoszonych ofert, 30 oceniliśmy pozytywnie i środki trafią do organizacji pozarządowych.

Funkcjonuje też oczywiście Program „Opieka 75+”. On był zmieniany i w tej chwili dotyczy gmin, w których liczba mieszkańców nie przekracza 60 tysięcy. W 2018 r. do programu przystąpiły 384 gminy, usługami objęto prawie 2300 osób.

Udało nam się też, poprzez urzędy wojewódzkie, przygotować dla państwa krótkie informacje dotyczące różnych form wsparcia jednostek samorządu terytorialnego na rzecz osób starszych. Stosowne przykłady znajdą państwo w otrzymanych materiałach, ja wymienię niektóre: „Łódzka Tytka Seniora” realizowana przez Urząd Miasta Łodzi; „Olsztyńska Karta Miejska Senior”, która upoważnia do rabatów, zniżek i bezpłatnych przejazdów autobusami ; w Łodzi – Projekt „Senior w sieci” – m.in. organizacja szkoleń komputerowych; Wydarzenie plenerowe „Senioralia” organizowane przez Kielce; Program „Niezapominajki” w woj. dolnośląskim – m.in. ćwiczenia i treningi pamięci, gry logiczne; „Uśmiech dużo zmienia” również w woj. dolnośląskim.

W drugim komponencie pn. „Aktywność sportowa osób starszych”, m.in.: Ćwiczenia ogólnorozwojowe – Radomsko, woj. łódzkie; Sportowy Uniwersytet Seniora – Katowice; II Gminna Olimpiada Seniora – gmina Karlino w woj. zachodniopomorskim.

W trzecim komponencie pn. „Aktywność obywatelska osób starszych”, m.in.: Forum Seniorów Samorządu woj. opolskiego – to ciało doradczo-konsultacyjne działające przy

Marszałku Województwa Opolskiego; Rzecznik ds. Seniorów w Łodzi; projekt „Aktywni seniorzy kształtują przyszłość Europy" w Morawicy, woj. świętokrzyskie.

Czwarty komponent pn. „Poprawa bezpieczeństwa osób starszych", m.in.: pełnienie dyżurów przez przedstawicieli ośrodków pomocy społecznej, policji, rady seniorów w gminie Krosno Odrzańskie, woj. lubuskie; projekt pt. „Seniorem być, czyli jak bezpiecznie żyć" – jak chronić seniora przed oszustami, realizowany przez Gorzów Wielkopolski; infolinia dla seniora – numer telefonu dla seniorów, pod którym mogą zgłosić potrzebę wizyty pracownika socjalnego czy załatwienie formalności w urzędach (Skoczów w woj. śląskim).

Piąty komponent pn. „Integracja wewnątrz- i międzypokoleniowa osób starszych", m. in.: projekt „Od garnuszka do serduszka" realizowany przez dzieci z domu dziecka i seniorów z domu dziennego pobytu w woj. opolskim; projekt pt. „Ponadgraniczna Jesień Seniorów" skierowany do środowisk senioralnych z Polski i Niemiec, gmina Karlino, woj. zachodniopomorskie; projekt „Międzypokoleniowe smaki życia" w Lubaczowie, woj. podkarpackie; „Otwarte strefy aktywności" projekt realizowany przez gminę Czyżew w woj. podlaskim i gminę Przytyk w woj. mazowieckim.

Szósty komponent pn. „Profilaktyka i działania prozdrowotne", m.in.: program „Koperta życia" – tu akurat przykład z woj. lubuskiego; program „Darmowe szczepienia przeciwko grypie" również woj. lubuskie oraz łódzkie i pomorskie; projekt „Pudełko życia", czyli umieszczanie w pudełku wszystkich ważnych informacji o pacjencie w woj. łódzkim; organizowanie spotkań z przedstawicielami służby zdrowia, woj. małopolskie.

Siódmy komponent pn. „Pomoc dla niesamodzielnych osób starszych", m.in.; projekt „Usługi opiekuńcze i asystenckie dla mieszkańców Lubaczowa" – woj. podkarpackie; projekt „Łódź – Miasto (Tele)Opieki" – dwie formy wsparcia: długoterminowa opieka w domu oraz teleopieka.

Ostatni komponent pn. „Usługi dla osób starszych" m.in.: program „TAXI Senior 75+" wprowadziła gmina Świebodzin w woj. lubuskim; projekt „Majsterkowicz dla seniora 75+" również w gminie Świebodzin; wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego bezpłatnie czy usługi dowozu książek do miejsca zamieszkania osoby starszej w Koninie.

Podałem niektóre z kilkudziesięciu przykładów zebranych w poszczególnych województwach na temat wsparcia seniorów przez samorządy. Szczegółowa informacja zostanie przygotowana w momencie opracowania informacji o sytuacji osób starszych. Myślę, że będzie ona również mówiła o współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Dziękuję bardzo panu ministrowi.

Czy teraz rozpoczniemy dyskusję, czy jeszcze następne dwa wystąpienia i później dyskusja?...

Następne dwa, czyli teraz poproszę pana Tomasza Iwańskiego, zastępcę dyrektora Departamentu Administracji Publicznej MSWiA, bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Departamentu Administracji Publicznej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji Tomasz Iwański:

Szanowni panowie posłowie, szanowni państwo, chciałbym przedstawić krótką informację dotyczącą funkcjonowania gminnych rad seniorów.

Gminne rady seniorów są podmiotami o charakterze konsultacyjnym, doradczym i inicjatywnym. Głównym celem działania jest integracja, jak również wspieranie i reprezentowanie środowisk seniorów przez współpracę z władzami gminy, przedstawianie propozycji zadań i działań na rzecz osób w podeszłym wieku, wydawanie opinii i wniosków służących rozwojowi i działalności samorządu terytorialnego na rzecz seniorów, zgłaszanie uwag do aktów prawa miejscowego, wspieranie wszelkich form aktywności seniorów, działania na rzecz umocnienia międzypokoleniowych więzi społecznych oraz upowszechnianie wiedzy o potrzebach, prawach i możliwościach osób starszych.

Członkowie gminnych rad seniorów pełnią swoje funkcje społecznie. Z przekazanych przez urzędy wojewódzkie danych wynika, że 31 grudnia 2018 r. funkcjonowało w całej Polsce 338 gminnych rad seniorów. Jest to znaczny wzrost w stosunku do poprzednich

lat: w roku 2016 było 197 gminnych rad seniorów, a w 2017 roku – 290. Rady seniorów wykazują się bardzo dużą aktywnością. Dzięki społecznej pracy w radach osoby starsze zyskują pewność siebie, poczucie własnej wartości, aktywnie odnajdują się w przestrzeni publicznej. Warto podkreślić, że organy gminy otwierając się na potrzeby osób starszych, zyskują wiedzę, którą mogą wykorzystać do efektywnej realizacji swoich zadań, w tym polityki senioralnej.

Przykłady dobrych praktyk dotyczące wybranych gminnych rad seniorów oraz innych inicjatyw kierowanych do seniorów, przedstawiono szczegółowo w informacji, którą przekazaliśmy pod koniec lutego na ręce pani przewodniczącej.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Bardzo serdecznie dziękuję za informację.

Poproszę pana Dariusza Minkiewicza, zastępcę dyrektora Departamentu Porządku Publicznego ministerstwa.

Zastępca dyrektora Departamentu Porządku Publicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji Dariusz Minkiewicz:

Dzień dobry.

Szanowna pani przewodnicząca, panie ministrze, szanowni państwo, kontynuując informację przekazaną przez kolegę, chciałbym zwrócić uwagę na kwestie, które w istotny sposób wpływają na działania zarówno za strony MSWiA, jak też policji w zakresie działań na rzecz bezpieczeństwa seniorów, bo z takim elementem chciałbym państwa zapoznać.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji koordynuje realizację „Programu ograniczenia przestępczości i aspołecznych zachowań. Razem bezpieczni" im. Władysława Stasiaka) na lata 2018-2020. Celem tego programu jest przede wszystkim wspieranie kompleksowych przedsięwzięć na rzecz właśnie bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej, w tym bezpieczeństwa seniorów. Działania z tego zakresu są prowadzone w gminach i powiatach na terenie całego kraju. Cele i zadania, szczególnie w obszarze wspierania inicjatyw lokalnych na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego, są realizowane przede wszystkim poprzez dofinansowanie lokalnych projektów profilaktyczno-prewencyjnych autorstwa jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych. Dla przykładu, w jednym z celów szczegółowych pn. „Edukacja dla bezpieczeństwa" przeznaczono środki na projekty odnoszące się wprost do osób starszych.

W roku 2017 w ramach projektów seniorzy byli szkoleni m.in. z zakresu pierwszej pomocy i samoobrony, uczestniczyli również w spotkaniach tematycznych na temat zagrożeń pożarowych. Ponadto rozpowszechniane były spoty, m.in. „Aktywny i bezpieczny senior", dotyczące profilaktyki zagrożeń, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów związanych z przemocą domową, kwestii osób obcych czy też przestępstw związanych z oszustami. Pozwoliło to zwiększyć wiedzę na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz w zakresie zagrożeń w cyberprzestrzeni. W roku 2018, w ramach projektów dotyczących bezpieczeństwa seniorów, utworzono system interwencji szybkiego reagowania w wypadku zaginięcia osoby starszej powyżej 65. roku życia pod nazwą „Senior-Alert", do którego włączono wiele podmiotów, służb i instytucji.

Przeprowadzono także, szanowni państwo, kampanię informacyjno-promocyjną na rzecz bezpieczeństwa seniorów, w której ramach odbywały się wywiady środowiskowe pod hasłem „Nie jesteś sam". Zrealizowano liczne spotkania z seniorami pod nazwą „Seniorze, nie daj się oszukać", oraz z uczniami i studentami pn. „Babciu, Dziadku, co u Ciebie słychać?". Omawiano zagadnienia związane z bezpieczeństwem finansowym – ten temat został bardzo silnie podkreślony podczas debat społecznych z seniorami, o czym za chwilę poinformuję państwa. Odbyły się również warsztaty samoobrony, a także nakręcono spot profilaktyczny informujący o możliwości zmiany numeru telefonu stacjonarnego, co się okazuje bardzo istotne, ponieważ seniorzy korzystają od wielu lat z niezmienianych numerów telefonu a osoby, które chcą oszukać seniorów, korzystają ze starych książek telefonicznych i przez to mają w szczególności łatwy dostęp do nich.

W ramach programu od lat są przeznaczone środki finansowe na działania wpływające na bezpieczeństwo pieszych, w tym modernizację przejść dla pieszych, co przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa osób starszych, będących również uczestnikami ruchu drogowego.

Warto podkreślić jeden z elementów działania w ramach Programu, mianowicie zorganizowany w 2018 r. konkurs pn. „Aktywny senior to bezpieczny senior". Konkurs był adresowany przede wszystkim do organizacji zrzeszających osoby starsze a polegał na stworzeniu krótkiego spotu filmowego. Celem akcji było zwrócenie uwagi na problemy bezpieczeństwa seniorów. Spoty filmowe miały uświadamiać starszym osobom różne niebezpieczne sytuacje, możliwości radzenia sobie z nimi. Co ciekawe, kierowany był do osób starszych i osoby starsze były aktorami tych miniprojekcji filmowych. Nagrodzone spoty są przeznaczone do wykorzystywania podczas kampanii i innych przedsięwzięć związanych z tematyką bezpieczeństwa i aktywności seniorów.

Szanowna pani przewodnicząca, od roku 2016 ministerstwo wspólnie z Państwową Strażą Pożarną organizuje kampanię „Czad i ogień. Obudź czujność", która jest skierowana, przede wszystkim, do osób starszych i ma na celu wzmocnienie świadomości społecznej o przyczynach i skutkach powstawania pożarów oraz zatruć tlenkiem węgla. W ramach organizowanych w tej kampanii konkursów rozdawane są m.in. czujki dymu i czadu. W trakcie realizacji tego programu, nawiązano współpracę z Polskim Radiem, co zwiększa obszar i możliwość dotarcia do osób zainteresowanych tą problematyką.

Warto również wspomnieć, że w 2018 r. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego pt. „Realizacja kampanii społecznej – Bezpieczny senior – świadomy senior". Akcja obejmowała m. in. przygotowanie i realizację spotu promocyjnego, ogólnopolskiej kampanii społecznej dotyczącej niebezpiecznych sytuacji, na które są narażeni seniorzy, organizację spotkań i pogadanek, promowanie za pośrednictwem środków masowego przekazu oraz przez organizacje zrzeszające seniorów stosowania zasad bezpiecznego zachowania.

Jednocześnie należy wskazać, że Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, kontynuując to zadanie w roku 2019, ogłosił konkurs na realizację zadań publicznych w dwóch obszarach. Pierwsze zadanie, to kampania edukacyjno-informacyjna dotycząca bezpieczeństwa seniorów; obejmuje działania mające na celu poprawę wiedzy i świadomości seniorów na temat właściwych zachowań w obliczu niebezpieczeństw. Drugie zadanie, to prowadzenie działań związanych z poszukiwaniem osób zaginionych oraz zapewnienie wsparcia ich rodzinom.

Chciałbym jeszcze przedstawić państwu krótką informację z zakresu działań policji.

Warto podkreślić, że problematyka osób starszych została uwzględniona w priorytetach Komendanta Głównego Policji na lata 2016-2018, a następnie przedłużona do roku 2020, ze szczególnym uwzględnieniem pierwszego priorytetu pn. „Zwiększenie efektywności działań policji na rzecz wzmocnienia współpracy ze społeczeństwem". Do tego priorytetu przypisano wiele zadań wraz z miernikami ocen. Realizowano m.in. zadanie polegające na dostosowaniu aktywności policji do zdiagnozowanych potrzeb w obszarze profilaktyki zagrożeń społecznych. W tym celu jednostki podległe Komendantowi Głównemu Policji przeprowadziły wiele spotkań i debat społecznych z seniorami w 2018 r., które pozwoliły sformułować dwa główne zagrożenia, na jakie wskazywały osoby starsze. Chodzi w szczególności o przestępstwa metodą oszustw, czyli pokazy sprzętu kuchennego w prywatnych domach, z wykorzystaniem osób starszych do podawania danych osobowych i zakupu sprzętu nieadekwatnego do jego wartości finansowej (otrzymali dzisiaj państwo ulotkę dotyczącą tej problematyki); drugie zagrożenie to nakłanianie seniorów do podpisywania niekorzystnych umów na dostawy prądu, gazu i na usługi telefoniczne.

Dziękuję ślicznie.

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Bardzo serdecznie dziękuję panu.

Otwieram teraz dyskusję, czy ktoś z pań i panów posłów chciałby zabrać głos w pierwszej kolejności?

Bardzo proszę, panie przewodniczący.

Poseł Michał Szczerba (PO-KO):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, panie ministrze, szanowni państwo. Mamy dzisiaj sporo tematów i wszystkie łączą się w jakiś sposób z pracą jednostek samorządu terytorialnego, ale również z pracą gminnych rad seniorów, które funkcjonują – jeśli chodzi o podstawy prawne – od 30 listopada 2013 r.

To jest już taki okres, że możemy się pokusić o podsumowanie dotyczące inicjatywy, którą przedstawiłem jako wnioskodawca, chodziło o wprowadzenie art. 5c do ustawy o samorządzie gminnym. Najnowsze dane (dziękujemy za nie) wskazują, że jest 338 rad seniorów. To dużo, są miasta i regiony, co wynika ze statystyk, które w pełni wzięły sprawy w swoje ręce a konkretnie mówiąc – seniorzy wzięli w swoje ręce.

Chciałem jeszcze poinformować Wysoką Komisję, że w Warszawie powstała oczywiście Warszawska Rada Seniorów, ale również 18 dzielnicowych rad i to jest, myślę, dobry przykład dla nas wszystkich i dla innych samorządów, żeby być otwartym na potrzeby starszych i włączać przedstawicieli organizacji senioralnych w działania na rzecz lokalnych społeczności.

Oczywiście, szanowni państwo, to też jest taki moment, kiedy weryfikujemy, na ile samorząd terytorialny jest zainteresowany tym, co zostało zapisane, czyli sprzyjaniem aktywności społecznej osób starszych i współpracy międzypokoleniowej, do której został zobowiązany. Być może te przepisy w niedługiej przyszłości powinny zostać znowelizowane. Naszym celem od samego początku było rozpocząć od powstawania samorządów gminnych, ale wiemy też o różnych inicjatywach na poziomie samorządu wojewódzkiego. W 2013 roku uporządkowaliśmy poprzez przepisy prawne kwestie powoływania rad gminnych, być może w przyszłości te przepisy powinny uwzględniać także powoływani rad na poziomie samorządu wojewódzkiego.

Szanowni państwo, kolejne tematy są oczywiście bardzo ważne, bo chyba nie ma ważniejszej sprawy dla seniorów niż ich bezpieczeństwo. Powiem szczerze, że bardzo się cieszymy ze wszystkich realizowanych przez MSWiA programów, ale jednocześnie bylibyśmy jeszcze bardziej zobowiązani, gdyby ministerstwo odpowiadało pozytywnie na pewne propozycje zmian legislacyjnych, które się pojawiają w przestrzeni parlamentarnej.

Chciałbym zwrócić uwagę państwu posłom, że do Komisji ds. Petycji, która powstała w tej kadencji Sejmie, został skierowany projekt zmiany przepisów regulujących przekraczanie drogi na przejściu dla pieszych. Jak państwo wiedzą, obecny art. 26 Prawa o ruchu drogowym daje tę ochronę pieszym wtedy, kiedy już znajdują się na przejściu dla pieszych. Tymczasem w wielu krajach Europy Zachodniej to jest już standard, że ochrona obejmuje również pieszego, który wchodzi na przejście dla pieszych. Chcielibyśmy zapytać przedstawicieli MSWiA, jakie jest stanowisko resortu wobec tej petycji?

Ten dezyderat został skierowany 14 marca 2019 r. Być może, odpowiedź jest już gotowa, a ze względu na specyfikę naszej Komisji bylibyśmy zainteresowani odpowiedzią na to pytanie.

Dane za rok 2018 mówią o 271 osobach zabitych na przejściach dla pieszych. To pokazuje, jak poważny jest to problem i, niestety, muszę powiedzieć (bo to wynika również z przekazywanych przez policję informacji), że większość ofiar stanowią osoby starsze. Czyli jest to problem tej grupy wiekowej. W dużych miastach bardzo często jest sygnalizacja świetlna, która kieruje ruchem, ale tam, gdzie nie ma świateł, osoba starsza czeka, czeka i czeka, nikt jej nie przepuszcza, podejmuje ryzykowne działania i kończy się to często śmiercią.

W związku z tym chcielibyśmy wiedzieć, jakie jest aktualne stanowisko resortu w sprawie proponowanej zmiany w przepisach?

Mam taki pomysł, pani przewodnicząca, że może byśmy się włączyli do prac Komisji ds. Petycji i mogli pozytywnie zaopiniować tę inicjatywę. Nie ukrywam, bo nie jest to rzecz tajna, że tę propozycję przedstawił pan Janusz Wojciechowski, który był europosłem PiS i myślę, że ponadpartyjnie moglibyśmy podjąć skuteczne działania na rzecz zmiany przepisów Prawo o ruchu drogowym, zapewniając pierwszeństwo pieszym i zapewniając bezpieczeństwo osobom starszym w tym zakresie.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Bardzo serdecznie dziękuję.

Otwieram dyskusję.

Kto z państwa chciałby zabrać głos, zadać pytanie naszym prelegentom?

Bardzo proszę.

Prezes Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej Jerzy Płókarz:

Dziękuję, pani przewodnicząca.

Wysoka Komisjo, szanowni państwo – Jerzy Płókarz, Krajowy Sztab Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej.

Jako społeczni ratownicy jesteśmy za zapewnieniem możliwie największego bezpieczeństwa zwłaszcza osobom starszym. To, co powiedział pan przewodniczący, budzi moje obawy, jak by to wyglądało w praktyce. Jeżeli zostanie wprowadzony u nas przepis, że należy się zatrzymać, gdy ktoś stoi przy przejściu dla pieszych, to samochody będą się cały czas zatrzymywały, bo ktoś czeka na kogoś właśnie przy przejściu, ktoś coś sobie przypomniał i się zadumał, już nie mówię o złośliwcach, którzy dla „dowcipu" będą sobie stawali w tym miejscu.

Takie rozwiązanie, które wcale nie jest pozbawione głębszego sensu, wymagałoby rozważenia wprowadzenia strefy na chodniku związanej z przejściem, czyli przepis nie zezwalałby na wkroczenie do tej strefy, jeżeli pieszy nie chce przechodzić. Wtedy ktoś, kto nie chce przejść, nie powodowałby zatrzymywania samochodów. Inaczej nie wyobrażam sobie tego w praktyce. Nagłe wejście do tej strefy jakiegoś dowcipnisia też by nie wchodziło w grę, bo byłaby jakaś sankcja za „dowcipy".

Dostrzegam tu jeszcze jeden problem, bo nie chodzi tylko o bezpieczeństwo pieszych, ale i kierowców, którzy nagle hamują, nadjeżdżają inne auta i skrzyżowanie jest zablokowane, bo przecież przechodzi się przed i za skrzyżowaniem. Sprawa wydaje mi się nie taka prosta.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Bardzo serdecznie dziękuję.

Jeszcze pan przewodniczący.

Poseł Michał Szczerba (PO-KO):

Dziękuję za te uwagi.

Proponowałbym, żeby zapoznał się pan z petycją, która została skierowana 14 marca 2019 r. do prezesa Rady Ministrów, ona wyraźnie mówi o sytuacji, kiedy należy się pierwszeństwo wchodzącemu na przejście dla pieszych. W petycji zaproponowano dodanie przepisu określającego, że za wchodzącego na przejście uważa się pieszego, który zatrzymał się przed przejściem, które jest zwrócone w jego stronę. Ta sytuacja jest opisana bardzo szczegółowo i warto się zapoznać z nowymi przepisami. Właśnie w odniesieniu do tego konkretnego projektu, który wyszedł z Sejmu, zadałem pytanie przedstawicielom ministerstwa.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Bardzo dziękuję.

Czy ktoś jeszcze chciałby z państwa zabrać głos?

Bardzo proszę.

Redaktor „Głosu Seniora" Rafał Bakalarczyk:

Dziękuję bardzo, Rafał Bakalarczyk.

Mam pytanie do pana ministra Szweda.

Mówił pan o programach, przez które realizuje się współpraca ministerstwa z jednostkami samorządu terytorialnego. Wydaje mi się, że warto je uzupełnić o nowe pole, które się niedawno utworzyło, mam na myśli Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych i nowy program usługi opiekuńcze na rzecz osób niepełnosprawnych, który także w pewnej części dotyczy seniorów poniżej 75. roku życia.

W tym kontekście chciałem zapytać o inne priorytety zapisane w planie finansowym Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, które też mogłyby być istotne z punktu widzenia opieki nad osobami w podeszłym wieku. Myślę o priorytecie, jakim jest „Opieka wytchnieniowa". Jak obserwuję poczynania samorządów to faktycznie są takie próby we Wrocławiu, bodajże w Białymstoku, tyle że zwykle podejmuje je organizacja pozarządowa i samorząd, który tworzy pewne ramy. Wydaje się, że dla upowszechnienia „Opieki wytchnieniowej" przydałyby się także działania na poziomie centralnym chociażby w formie programów konkursowych, jak np. „Opieka 75+".

Czy pan minister ma jakieś informacje, że Program „Opieki wytchnieniowej" ma ruszyć a jeśli tak, to kiedy?

Drugie pytanie chciałbym zadać panu, który mówił o kwestiach bezpieczeństwa. W opisie jednego z programów pojawiło się, o ile dobrze usłyszałem, cyberbezpieczeństwo. Czy mają państwo jakieś dane, diagnozę, na ile podatną grupą są osoby starsze w sieci? Często się o tym mówi w kontekście osób młodych lub bardzo młodych. A jak to wygląda w wypadku osób starszych, podatnych na zagrożenia?

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze jakieś pytania?

Pani Zosiu, bardzo proszę.

Opiekunka rodzinna osób z chorobą Alzheimera Zofia Prasał:

Dziękuję bardzo, Zofia Prasał, opiekuję się osobami niesamodzielnymi z mojej najbliższej rodziny.

Szanowni państwo przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, z powodu moich obowiązków, które trwają już 11 lat, bardzo interesują mnie usługi opiekuńcze.

Dziękuję ministerstwu rodziny za wspaniały program, jakim jest „Opieka 75+". Jest to pomysł przeze mnie (i pewnie takie osoby jak ja) wyczekiwany, doceniany i jest to dla nas wielki ratunek. Mam w związku tym pytanie. O dofinansowanie z Programu „Senior+" zgłaszają się w większości placówki już istniejące, kontynuujące swoją działalność. Mniej powstaje nowych placówek. Czy już wiadomo, jak jest po tym względem z Programem „Opieka 75+" w roku 2018? Czy raczej zwracają się o dofinansowanie gminy kontynuujące działalność, czy też rozpoczynające dopiero świadczenie usług opiekuńczych?

Druga sprawa – czy zdaniem ministerstwa rodziny jest możliwe, żeby to zadanie obowiązkowe, o którym mówię, stało się istotnie rzeczywistym zadaniem obowiązkowym, powiem więcej – bez wyjątków? Wiele razy na tej sali było mówione, że jednostki samorządu terytorialnego tłumaczą się brakiem zapotrzebowania, brakiem zainteresowania, brakiem wniosków. To jest nieprawda i wszyscy o tym wiemy. Niemożliwe, żeby w najmniejszej nawet gminie nie było osób, które nie potrzebują wsparcia w swojej niesamodzielności.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Bardzo serdecznie dziękuję.

Jeszcze pani, bardzo proszę.

Prezes stowarzyszenia „Vis Major" Renata Banasiak:

Chciałabym, proszę państwa, poruszyć bardzo ważny problem, który…

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Poproszę, żeby się pani przedstawiła.

Prezes stowarzyszenia „Vis Major" Renata Banasiak:

Przepraszam bardzo, Renata Banasiak, prezes stowarzyszenia „Vis Major", członkini Warszawskiej Rady Seniorów.

W mojej, już prawie 18-letniej pracy z seniorami zauważyłam, że często jest pomijany problem: senior starszy bezpieczniejszy, akcję w tej sprawie nazwano „Seniorze, nie daj

się oszukać". Reprezentuję także Bielany, gdzie mieszkam i tam prowadzę Klub Seniora „Barka". Widzę, jak to wygląda w praktyce. Po prostu, ludzie otwierają drzwi, nie pilnują swoich dowodów osobistych, potem przychodzą do klubu i skarżą się, że na dowód są zaciągane pożyczki.

Pan minister mówił tu o współpracy z Polskim Radiem, więc może rzeczywiście mówić, mówić i mówić do ludzi. Oszustwo „na wnuczka" już jest przebrzmiałe, pomysły oszustów są niepojęte. Teraz jest oszustwo „na policjanta", na jakieś „koce tureckie", których sprzedawcy dzwonią do drzwi, rozkładają koc a druga osoba, za kocem, wkrada się do mieszkania – tak mówił mi policjant.

Proszę państwa, żeby to opanować, muszą wszyscy podjąć wspólne działania: policja, psychologowie, straż miejska. Inaczej to jest nie do opanowania.

Dwa razy w roku mam w klubie wykład „Seniorze, nie daj się oszukać". I za miesiąc koleżanka emerytka, farmaceutka, mówi, że została okradziona na 30 tysięcy metodą „na policjanta" Więc trzeba mówić jak najwięcej, pisać ulotek. Teraz w moim bloku przychodzą i namawiają nas wszystkich na tańsze rachunki. To wszystko już państwo znają. Ludzi trzeba na to uczulać, pisać ulotki. Oszuści zaglądają do książek telefonicznych, dzwonią, wchodzą do mieszkań, bo senior jest łatwowierny, po prostu, wierzy wszystkim.

Dziękuję, nie będę już więcej zajmowała czasu.

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Bardzo serdecznie dziękuję.

Bardzo proszę

Asystentka społeczna marszałka-seniora Sejmu Kornela Morawieckiego Barbara Zylm:

Barbara Zylm, jestem asystentką społeczną pana marszałka-seniora Kornela Morawieckiego.

Proszę państwa, bardzo długo działam w różnych instytucjach społecznych na rzecz społeczności warszawskiej. Myślę, że samorządy Warszawy (o nich mogę powiedzieć) powinny zwrócić większą uwagę na korelację współpracy z radami osiedla, ze spółdzielniami, żeby sąsiedzi zauważyli swoich bliskich samotnych sąsiadów. To jest bardzo ważna rola dla samorządów lokalnych, w Warszawie dla dzielnic. Sądzę, że z tych środków rządowych, które są, można stworzyć takie programy. Ani radio, ani telewizja, ani żadne działania społeczne nie uchronią w stu procentach a dobry, życzliwy sąsiad na danym osiedlu, w danym bloku… są komisje blokowe, starzy lokatorzy, którzy w tym bloku mieszkają po czterdzieści, po pięćdziesiąt lat.

Tutaj, jeżeli chodzi o samorząd warszawski, jest m.in. zadanie dla pana wiceprzewodniczącego – stworzyć program senioralny dla dzielnic Warszawy aktywizujący spółdzielnie, rady osiedla. Nie tylko prelekcje dla tych aktywnych, ale właśnie otoczenie ciepłą, rodzinną ochroną tych najsłabszych. Starzy ludzie są naprawdę bardzo słabi i potrzebują kontaktu z sąsiadką. Ona nie musi dzwonić na policję, ale może zapukać do drzwi swojej sąsiadki i powiedzieć: przepraszam, był u ciebie taki pan, proszę do mnie zadzwonić za pięć minut.

To jest moja sugestia, wynikająca z doświadczenia kilkudziesięcioletniej pracy społecznej na rzecz mieszkańców Warszawy.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Bardzo serdecznie dziękuję.

Myślę, że takie programy powinny funkcjonować w całej Polsce, bo nie tylko w Warszawie jest ten problem.

Bardzo proszę.

Przedstawiciel Rady Seniorów Dzielnicy Bemowo Krzysztof Jambor:

Krzysztof Jambor, członek Bemowskiej Rady Seniorów a także członek rady osiedla.

Zgadzam się z tym, co powiedziała pani – my, na Bemowie, w ramach Spółdzielni Mieszkaniowej Wola i RS to robimy. Polecam wszystkim takie zajęcie.

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Bardzo dziękuję.

Jeszcze pan, proszę bardzo.

Prezes Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej Jerzy Płókarz:

Jerzy Płókarz, Krajowy Sztab Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej.

Oczywiście, przede wszystkim, należy podziękować resortowi rodziny, pracy i polityki społecznej, bo w terenie naprawdę się odczuwa pozytywne skutki wszystkich programów pomocowych na rzecz osób starszych, które wprowadza resort, klubów seniora i wszelkich innych działań. Powiedziałbym, że to zmienia wręcz rewolucyjnie życie wielu osób, które do tej pory tkwiły w domach, zamknięte w czterech ścianach, pozytywnie wpływa ich los.

Druga sprawa dotyczy policji – szanowni państwo, my jako organizacja społeczna przeciwdziałamy m.in. umowom naciągającym ludzi. Oczywiście prowadzimy też działania propagujące, typu „Seniorze, nie daj się oszukać”, ale też podejmujemy interwencje w sytuacjach, gdy już umowa została zawarta i pomagamy w unieważnieniu jej. Nasi członkowie prawnicy wypowiadają się jednoznacznie, że w tych sytuacjach dochodzi do przestępstwa, gdyż wprowadza się umyślnie starszych ludzi w błąd w celu doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia swoim mieniem. To jest penalizowane przez polskie prawo.

Myślę, że tutaj byłoby pole nawet do współpracy z organizacjami społecznymi, takimi jak nasza, żeby można było podejmować bardziej zdecydowane działania ścigania za takie postępowanie wobec osób starszych. To jest de facto oszustwo, jeżeli się wykorzystuje czyjąś niezdolność do oceny przedsiębranego działania i mówi np., ten garnek jest wart 15 tys. zł, dziś ma pani wyjątkową okazję kupić go tylko za 7,5 tys. zł a taki sam garnek na wolnym rynku kosztuje 300 zł. To jest nic innego, jak tylko świadome wprowadzenie w błąd i oszustwo.

Wydaje mi się, że tego typu współpraca – moglibyśmy to nagłośnić, mamy bardzo dobre kontakty z mediami – ukróciłaby, być może w bardzo istotnym stopniu, ten oszukańczy proceder.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Bardzo serdecznie dziękuję.

Szanowni państwo, bardzo proszę o odpowiedzi na pytania, ewentualnie jeszcze dopowiedzenia – pan minister.

Sekretarz stanu MPiPS Stanisław Szwed:

Dziękuję za pytania i wypowiedzi.

Zacznę od pytania o funkcjonowanie Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. To jest nowy instrument, skierowany na wsparcie osób niepełnosprawnych. W tym roku mamy 642 mln zł, które przeznaczamy na pomoc, w przyszłym roku będzie to już znacznie wyższa kwota, bo dodatkowo dojdą czteroprocentowe odpisy podatkowe, co da około dwóch miliardów złotych.

Faktycznie opieramy nasze działania na programach, o których wspomniał pan. Program dotyczący wsparcia osób do 85. roku życia jest ogłoszony, przygotowujemy się do programu „Opieka wytchnieniowa”, który stanowi jakby drugą część. Przedstawimy go w kwietniu i mam nadzieję, że przyniesie dobry skutek.

Nawiązuję też do pytania dotyczącego programu „Opieka 75+”. Faktycznie, w pierwszym okresie, mogły z niego korzystać samorządy do 20 tys. mieszkańców i było dosyć małe zainteresowanie, potem zwiększyliśmy próg do 40 tys., teraz do 60 tys. mieszkańców. Myślę, że to jest też kwestia pewnej promocji i przedstawienia programu. Wszystkie osoby, które korzystały z tego programu w 2018 r., nadal otrzymują wsparcie i samorządy, które się zgłaszają w tym roku, też mogą z niego korzystać.

Powiedziałem w pierwszym moim wystąpieniu, że byłem trochę zaskoczony, że w programie „Senior+” z 80 mln zł wykorzystaliśmy tylko 62 mln zł. Myślę, że w głównej mierze wpłynęły na to wybory samorządowe i kształtowanie się nowych władz samorządowych, a także okres świąteczno-noworoczny przypadający na składanie wniosków. Teraz wyznaczyliśmy termin składania ofert do programu „Senior+” do 9 kwietnia. Liczę, że ofert będzie więcej niż przedtem. Drogą promocji, również przez stowarzyszenia czy organizacje docieramy do samorządów, żeby wspierać starsze osoby.

Myślę, że zrobiliśmy już dużo dobrego, ale jeszcze dużo przed nami, żeby objąć opieką wszystkich potrzebujących. Wszystkie działania, o których mówimy dzisiaj a więc działania naszego ministerstwa oraz MSWiA służą właśnie temu celowi.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Bardzo serdecznie dziękuję panu ministrowi.

Czy panowie dyrektorzy zechcieliby jeszcze coś dopowiedzieć?

Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora departamentu w MSWiA Dariusz Minkiewicz:

Dziękuję ślicznie.

Pani przewodnicząca, panie ministrze, nie dysponujemy w tej chwili szczegółowymi analizami, jeżeli chodzi o wypadki drogowe na przejściach dla pieszych z udziałem osób starszych. Jeżeli Wysoka Komisja by się przychyliła, możemy to uzupełnić w dodatkowej informacji przysłanej pani przewodniczącej.

Chciałbym bardzo podkreślić temat petycji, który poruszył pan przewodniczący – szanowni państwo, petycji nadano bieg, ona pozostaje w obiegu prawnym. Komisja ds. Petycji wystąpiła z dezyderatem do pana premiera Rady Ministrów i sprawa jest w toku.

Co do zasady, MSWiA nie jest przeciwne zaproponowanym rozwiązaniom. W naszej ocenie wprowadzenie takich przepisów wymaga uprzedniej pogłębionej analizy całości zagadnienia, nie tylko kwestii rozwiązań prawnych, ale również dokonania analizy chociażby infrastruktury. Skoro odwołujemy się do rozwiązań prawnych, które funkcjonują na Zachodzie, to należy sobie powiedzieć… weźmy np. Niemcy, tam pierwszeństwo przejścia mają osoby na przejściach dla pieszych w obszarze zabudowanym. Ten element wymaga dalszego pogłębienia i takie jest stanowisko ministerstwa. MSWiA nie jest przeciwne temu rozwiązaniu, ale widzimy jednak potrzebę edukacji przed wprowadzeniem nowych rozwiązań.

Jeżeli mówimy o tzw. wtargnięciach to, czym ono jest? Czasami jest to źle pojmowane pierwszeństwo pieszego. Co do zasady, takie rozwiązania powinna poprzedzić szeroka kampania informacyjna, zmiana nastawienia kierowców, ale też zmiana programu szkolenia i w ogóle zmiana mentalności uczestników ruchu drogowego. Trzeba przejrzeć infrastrukturę, przeanalizować możliwości zastosowania proponowanych rozwiązań, takie było stanowisko ministerstwa.

Minister nie zarzucił tego pomysłu. Komisja ds. Petycji zakończyła swoje wystąpienie dezyderatem. Myślę, że dalsze analizy pozwolą na podjęcie konkretnego rozwiązania.

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Bardzo serdecznie dziękuję.

Zastępca dyrektora departamentu w MSWiA Dariusz Minkiewicz:

Jeśli mogę…

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora departamentu w MSWiA Dariusz Minkiewicz:

Przepraszam, poruszono tu również tematy związane z bezpieczeństwem, pan poruszył problem zagrożenia cyberprzestępczością osób starszych.

Niestety, nie dysponujemy danymi, które można by było wyselekcjonować w odniesieniu do osób starszych. Charakter zagrożeń w cyberprzestrzeni jest tak różnorodny, dotyczy tak wielu aspektów, że ciężko nam teraz odpowiedzieć na pana pytania.

Odnosząc się do pani prośby (przepraszam, nie zapamiętałem pani nazwiska) i do pani uwag dotyczących profilaktyki to, jak najbardziej – tak, potrzebny jest element prewencji, polegający na przypominaniu, powtarzaniu. Tak jak pani powiedziała, tematyka przestępstw „na wnuczka" jest bardzo ważna, ponieważ naprawdę wchodzą w grę potężne środki finansowe, z których są okradani seniorzy i tracą cały dorobek swojego życia. W roku 2016 przestępcy wyłudzili od seniorów 20 mln zł, w roku 2017 – 32 mln zł. To są potężne kwoty i naprawdę problem wymaga rozwiązania.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Bardzo serdecznie dziękuję za wyczerpujące informacje. Myślę, że tematyka dzisiejszej dyskusji jest niezmiernie ważna, z drugiej strony pokazujemy, jaką ma wagę zapewnienie bezpieczeństwa seniorów.

Bardzo dziękuję ministerstwu rodziny i ministerstwu spraw wewnętrznych za te programy. Uważam, że to jest dopiero początek bardzo dobrej polityki senioralnej, która, cokolwiek powiedzieć, zmierza we właściwym kierunku. Kiedy odwiedzam kluby seniora, domy dziennego pobytu, widzę ogromne zainteresowanie ludzi. W większości są to panie, ale coraz częściej widzimy też panów, są zadowoleni, bo spędzają bardzo fajnie tych osiem godzin, nawiązują się przyjaźnie.

Pani mówiła o pomocy sąsiedzkiej, o wsparciu sąsiadów – do klubów seniora czy domów dziennego pobytu też idą wspólnie sąsiadka z sąsiadką, to jest niezmiernie ważne, że seniorzy mają bardzo dobrze zorganizowany czas. Podam przykład: u nas, w Rzeszowie, ogromną popularnością cieszą się „potańcówki z panem prezydentem", systematycznie raz w tygodniu seniorzy balują. Najbliższa będzie 27 kwietnia i otworzy nowy sezon potańcówek. Latem i wiosną tańczy się na bulwarach a zimą odbywa się to w zamkniętych salach. Liczba seniorów na tych potańcówkach jest naprawdę imponująca. Nie ma tego w tym sprawozdaniu, ale jest to naprawdę bardzo ciekawe przedsięwzięcie.

Bardzo serdecznie dziękuję za wyjaśnienia, za szerokie informacje. Stwierdzam, że Komisja przyjęła informację do wiadomości.

Jeżeli państwo zechcą z nami zostać, będzie nam miło, jeżeli nie to zrobimy minutkę przerwy, żeby mogli opuścić państwo naszą salę.

Po chwili relaksu możemy przejść do drugiego punktu posiedzenia – proszę o przedstawienie informacji pana Mieczysława Łuczaka, wiceprezesa Najwyższej Izby Kontroli, bardzo proszę.

Wiceprezes NIK Mieczysław Łuczak:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca.

Szanowni państwo wraz ze mną będą przedstawiać państwu wyniki kontroli pani Barbara Antkiewicz, dyrektor Delegatury NIK w Bydgoszczy, pan Szymon Hałasiewicz, wicedyrektor tejże delegatury, pan Maciej Gajdzik, koordynator kontroli, pan Mateusz Grynicz, zastępca koordynatora i – widzą państwo, na sam koniec, a powinno być odwrotnie – dwie panie, Joanna Nierebińska-Mazurek, radca prawny i Katarzyna Markuszewska, starsza specjalistka.

Szanowni państwo, żeby państwa bardziej zainteresować tym, co będziemy mówili, zacytuję słowa, które napisali moi współpracownicy kontroli, jaką nadzorowałem: „Większość problemów dostępności kolejowych obiektów obsługi podróżnych powstała na etapie projektowania tych obiektów, gdyż nie uwzględniono wszystkich potrzeb osób niepełnosprawnych".

Szanowni państwo, kontrolę przeprowadziliśmy z inicjatywy Komisji Infrastruktury. Tytuł kontroli „Dostępność zmodernizowanych obiektów kolejowych dla pasażerów niepełnosprawnych lub o ograniczonej zdolności poruszania się". Zakres kontroli to zbadanie dostępności zmodernizowanych w latach 2014-2017 dworców kolejowych, dostępność peronów na trzech stacjach i ośmiu przystankach kolejowych. Główny cel – ocena, czy modernizacja tych dworców i ich otoczenia, przeprowadzona w latach 2014-2017, zapewniła osobom niepełnosprawnym i o ograniczonej zdolności poruszania się dostęp do przewozów kolejowych.

Pytania definiujące (bo tak jest, że zadajemy bardzo ważne pytania, na które musimy uzyskać odpowiedzi) brzmią: „czy uwzględniono dostępność obiektów na etapie projektowania i wykonania inwestycji?" oraz „jaka była ich rzeczywista dostępność w trakcie użytkowania?"

Kontrolę prowadziliśmy od 26 marca do 27 lipca 2018 r. Czas i zakres objęty kontrolą, to lata 2014-2017, z tym że oględzin dworców nie da się zrobić wstecznie i zrobiliśmy to w 2018 r. Kontrolę prowadziła Delegatura NIK w Bydgoszczy jako koordynator, przy udziale delegatur w: Gdańsku, Krakowie, Opolu, Poznaniu i Szczecinie. Kontrole prze-

prowadzono w PKP S.A. – w zakresie modernizacji dworców, PKP PLK S.A. – w zakresie peronów oraz w Pomorskiej Kolei Metropolitarnej S.A. w zakresie przystanków. Kontrolowane inwestycje znajdowały się na terenie sześciu województw: kujawsko-pomorskiego, małopolskiego, opolskiego, pomorskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego.

Na koniec znowu się posłużę tym, co moje koleżanki i koledzy napisali: „W celu zapewnienia osobom niepełnosprawnym lepszych warunków korzystania z publicznego transportu zbiorowego należałoby, zdaniem NIK, wprowadzić obowiązek stosowania zasad uniwersalnego projektowania obiektów budowlanych użyteczności publicznej. Taki obowiązek byłby też wypełnieniem ratyfikowanej przez Polskę Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych".

A o szczegółach tej kontroli, szanowni państwo, będzie mówiła pani dyrektor Barbara Antkiewicz wraz ze swoimi współpracownikami – bardzo bym prosił panią przewodniczącą, aby pozwoliła zabrać głos pani Antkiewicz.

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Oczywiście, będzie mi niezmiernie miło, jeśli pani Antkiewicz zabierze głos.

Dyrektor Delegatury NIK w Bydgoszczy Barbara Antkiewicz:

Dziękuję bardzo, panie prezesie.

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo. Za podjęciem kontroli przemawiały następujące argumenty: istotny udział osób z różnego rodzaju dysfunkcjami w populacji i oczywiście trendy demograficzne, czyli rosnący udział osób starszych w społeczeństwie a wiek, w oczywisty sposób, jest skorelowany ze sprawnością.

Drugim argumentem były wyniki kontroli przeprowadzonej przez nas w zakresie dostępności do miejskiego transportu zbiorowego. Wykazały one wiele problemów w tym zakresie a także, jak już wspomniał pan prezes, zainteresowanie tematem przez sejmową Komisję Infrastruktury, wyrażone podczas prezentacji tej poprzedniej kontroli a ponowione przy zgłaszaniu propozycji do planu pracy NIK na 2018 rok. Jak mówił pan prezes, kontrolowaliśmy kwestie, czy modernizacja dworców kolejowych i ich otoczenia, przeprowadzona w ostatnich latach, zapewniła osobom niepełnosprawnym i osobom z innymi rodzajami ograniczeń dostęp do przewozów kolejowych. W sposób szczególny przyglądaliśmy się etapowi przygotowywania inwestycji, czy prace budowlane i okołobudowlane w tym zakresie zostały wykonane prawidłowo a także, czy osiągnięto zakładany efekt, czy dostęp i możliwości poruszania się po obiekcie zostały faktycznie osiągnięte.

Kontrolowaliśmy PKP S.A. (inwestorów), PKP PLK (w zakresie peronów) oraz Pomorską Kolej Metropolitarną. W latach 2014-2017 PKP przeprowadziła modernizację 20 spośród 632 czynnych dworców kolejowych. Nasza kontrola, co państwo widzą na załączonej mapce w postaci tych granatowych, ciemniejszych punktów, objęła cztery dworce kategorii premium, czyli te, które występują w większych miastach, obsługują ruch międzynarodowy, międzywojewódzki i regionalny i stanowią ważne węzły komunikacyjne, wizytówki kraju i miasta, które oferują też usługi komercyjne. To były następujące dworce: Bydgoszcz Główna, Kraków Główny, Opole Główne i Szczecin Główny a także trzy mniejsze dworce w: Kaliszu, Kędzierzynie-Koźlu i Pile Głównej.

Na tym slajdzie widzą państwo podsumowanie utrudnień, jakie stwierdziliśmy w wyniku kontroli, w podziale na poszczególne rodzaje ograniczeń. Widać, że najwięcej utrudnień (54%) było dla osób z deficytem wzroku, następnie utrudnienia z dostępem dla osób z ograniczeniami ruchowymi i na samym końcu, utrudnienia dla osób z deficytem słuchu, ale tutaj też trzeba powiedzieć, że ułatwień dla nich jest stosunkowo niewiele i również stwierdziliśmy je na mniejszej liczbie dworców i w najmniejszej liczbie.

Tytułem krótkiego wstępu do kilku kolejnych slajdów.

Struktura tej prezentacji została pomyślana według ułatwień i utrudnień, jakie stwierdziliśmy w stosunku do tych trzech grup, czyli osób o ograniczeniach ruchowych, osób z deficytem wzroku i osób z deficytem słuchu. W informacji pisemnej, którą otrzymali państwo, zastosowaliśmy opis poszczególnych dworców odrębnie, tak żeby osoba zainteresowana tematem mogła przeczytać ocenę ogólną, ewentualnie syntezę a później skupić się na konkretnym dworcu, który ją interesuje.

Wracając do prezentacji… na tym slajdzie widzą państwo wyliczenie podstawowych ułatwień, jakie zastosowano dla osób z ograniczeniami ruchowymi, czyli jednopoziomowe drzwi i wejścia, automatycznie otwierane drzwi, antypoślizgowe posadzki i nawierzchnie, pochylnie, windy i platformy, również windy na tyle szerokie, że można manewrować w nich wózkiem inwalidzkim, schody i podjazdy z dwupoziomowymi poręczami po obu stronach, tablice kierunkowe, drogowskazy a także odpowiednio przystosowane kasy i punkty obsługi, czyli przede wszystkim z obniżonym blatem, a także przynajmniej jedna toaleta z możliwością wjazdu wózka inwalidzkiego.

Na kolejnym slajdzie mówimy o najważniejszych, najczęściej stwierdzanych utrudnieniach dla osób z ograniczeniami ruchowymi, czyli:

– umieszczanie urządzeń i informacji zbyt wysoko, to głównie dotyczyło infomatów (urządzeń do uzyskania informacji pasażerskiej) a także automatów do sprzedaży biletów, których osoby z deficytem wzrostu czy na wózkach inwalidzkich nie były w stanie obsłużyć za pomocą panelu tych urządzeń;

– brak wyposażenia schodów w obustronne podwójne poręcze i żółte pasy ostrzegawcze;

– wejścia do budynku czy też parking, w jednym przypadku plac przy dworcu, niedostosowane dla osób na wózkach inwalidzkich;

– brak trasy wolnej od przeszkód lub jej niedokładne oznakowanie.

Ułatwienia dla osób z dysfunkcją wzroku to, przede wszystkim, trasy wolne od przeszkód, oznaczenia dotykowe, w tym symbole i informacje zapisane brajlem, ścieżki prowadzące, odpowiednie przyciski w windach, podświetlone informacje dla pasażerów, kontrastowe oznaczenia, znowu co najmniej jedna toaleta z oznaczeniami dotykowymi lub dźwiękowymi i komunikaty głosowe w windach i w kasach biletowych, czyli tzw. interkomy (widzieliśmy te ułatwienia w wielu przypadkach).

Jednocześnie nie brakowało utrudnień dla osób z deficytem wzroku, odnotowaliśmy:

– brak trasy wolnej od przeszkód (na zdjęciu widzą państwo przykład, kiedy ścieżka dotykowa dla osób niewidomych czy słabo widzących znajduje się tak blisko ławek, że nie ma bezpiecznej przestrzeni dla korzystających z tej ścieżki);

– problemy z systemami informacji głosowej w windach, brak, bądź niedostateczna słyszalność komunikatów;

– brak informacji napisanej brajlem na przykład o sposobie wzywania pomocy,

– brak oznaczeń brajlem przy toaletach teoretycznie dostosowanych dla osób z niepełnosprawnościami.

Kolejna grupa – osoby z deficytem słuchu. Podstawowe ułatwienie, jakie identyfikowaliśmy, to stosowanie komunikatów oznaczeń wizualnych, tekstowych; dość powszechnie zaczęły występować urządzenia wspomagające słuch dla osób używających aparatów słuchowych, czyli tzw. pętle indukcyjne i ważne było także zachowanie odpowiedniej widoczności i właściwe oświetlenie twarzy osób pracujących w kasach biletowych czy w punktach informacyjnych, tak żeby umożliwić czytanie z ruchu warg.

Najważniejsze utrudnienia dla osób z deficytem słuchu to, przede wszystkim, brak pętli indukcyjnych, bądź też nieodpowiednie ich oznakowanie, albo brak poprawnego działania.

Na jakim etapie, skąd wynikały stwierdzone przez nas przyczyny utrudnień? Jak wspominał już pan prezes, większość powstała jeszcze na etapie projektowania modernizacji czy inwestycji tych dworców, po prostu nie uwzględniano pewnych potrzeb osób z dysfunkcjami. Na drugim miejscu są utrudnienia związane z organizacją czy eksploatacją dworca a więc nie wynikające z budowy, zaprojektowania, ale po prostu z jego użytkowania. Przykładem może być zastawienie tej ścieżki dotykowej w taki sposób, że nie można jej racjonalnie używać. Najmniej utrudnień było spowodowanych nieprawidłowym wykonaniem robót budowlanych.

Byłoby niesprawiedliwe, gdybyśmy nie powiedzieli o dobrych praktykach, tym bardziej, że w trakcie kontroli zidentyfikowaliśmy wiele takich praktyk, czyli rozwiązań ponadstandardowych, które ułatwiały osobom niepełnosprawnym dostęp do transportu kolejowego, albo pozytywnie wpływały na ich bezpieczeństwo podczas korzystania z dworców i peronów. Tu widzą państwo najważniejsze przykłady: tłumacz języka migowego online dostępny w punkcie obsługi klienta, oznaczone miejsca oczekiwania dla

osób z niepełnosprawnością czy dla osób, które uległy wypadkowi, potrzebują pomocy medycznej; system przywoławczo-alarmowy, taki SOS, do którego są poprowadzone ścieżki dotykowe i jest tam też zainstalowana pętla indukcyjna, czyli urządzenie wzmacniające słuch.

Proszę państwa, ocena ogólna, którą sformułowaliśmy w wyniku naszej kontroli.

Przeprowadzone modernizacje skontrolowanych dworców i peronów nie zapewniły osobom z niepełnosprawnością (na równych zasadach z innymi pasażerami) dostępu do przewozów kolejowych. Ale, we wszystkich badanych przypadkach, w wyniku inwestycji nastąpiła jednak wyraźna poprawa w dostępności, szczególnie dla osób z ograniczeniami ruchowymi i z deficytem słuchu, a stwierdzone przeszkody nie wykluczały możliwości korzystania z transportu kolejowego. Niektóre z utrudnień powodowały jednak konieczność pomocy osób towarzyszących albo asysty personelu dworca, czyli samodzielne skorzystanie z transportu kolejowego nie było możliwe.

O przyczynach już mówiłam – to braki lub błędy na etapie projektowania, bądź też niezgodne z projektem wykonanie robót budowlanych i w kilku przypadkach bieżące działania podejmowane przez obsługę dworca, które doprowadziły do utrudnień w jego dostępności.

Może jeszcze dwa słowa o wniosku systemowym.

W wyniku kontroli sformułowaliśmy wniosek do Ministra Infrastruktury o podjęcie działań, które zapewnią wprowadzenie do krajowych regulacji prawnych obowiązku stosowania zasady uniwersalnego projektowania obiektów budowlanych użyteczności publicznej. Tu chciałabym podkreślić, że konsekwentnie Izba wnioskuje o wprowadzenie tej zasady do przepisów krajowych. Tak już było w przedstawianej w zeszłym roku informacji NIK w zakresie dostępu do urzędów i innych budynków użyteczności publicznej.

Uważamy, że ta zasada miałaby szczególne znaczenie w przypadku dostępu do usług transportu kolejowego, gdyż działa tutaj wiele podmiotów, od których zależy faktyczna możliwość korzystania z przewozów kolejowych przez pasażerów z różnymi ograniczeniami. Osoby te często nie są (i, oczywiście, nie muszą być) świadome tego, że do innego podmiotu należy dworzec, do innego peron, jeszcze inny odpowiada za chodnik prowadzący do dworca, kto inny odpowiada za obsługę kas kolejowych. Dlatego, zdaniem NIK, należy stworzyć takie rozwiązania przestrzenne, które zapewnią możliwość samodzielnego i niezależnego korzystania z usług przewozowych. Stąd wniosek sformułowany w wyniku tej kontroli.

Tu widzą państwo najczęstsze wnioski sformułowane w wystąpieniach pokontrolnych, które oczywiście wiążą się ze stwierdzonymi przez nas barierami i utrudnieniami oraz stopień realizacji wniosków po kontroli.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Bardzo serdecznie dziękuję za obszerne wyjaśnienia.

Chciałabym rozpocząć teraz dyskusję, czy panie i panowie posłowie mieliby ochotę zabrać głos?

Bardzo proszę.

Poseł Michał Szczerba (PO-KO):

Panie prezesie, pani dyrektor, szanowni państwo reprezentujący Najwyższą Izbę Kontroli, przede wszystkim, bardzo dziękujemy za tę ciekawą kontrolę, która pokazuje, jak wiele jeszcze jest do zrobienia, jeśli chodzi o inwestycje infrastrukturalne. Zaciekawiła mnie korespondencja, którą państwo zamieścili w załącznikach. Pan minister infrastruktury, do którego skierowali państwo swoje uwagi, poinformował, że to jest kompetencja ministra właściwego do spraw budownictwa. Pytanie: czy otrzymali państwo jakąś korespondencję?

Pan minister infrastruktury informuje też, że standardy europejskie, które znajdują się w rozporządzeniu ministra z 2014 r., w art. 10, są obowiązkowe dla projektów, jeśli otrzymały one unijne wsparcie finansowe. Czy w tym zakresie państwo też dostrzegli jakieś ewentualne nieprawidłowości, jeśli chodzi o proces projektowania? Rozumiem,

że rozporządzenie obowiązuje już przynajmniej od 2014 r. a czas kontroli obejmuje lata 2014-2017.

Wnioskują państwo również o podjęcie działań krajowych, dotyczących obowiązku stosowania zasad uniwersalnego projektowania obiektów budowlanych użyteczności publicznej. Jakie mieliby państwo rekomendacje również dla Sejmu, który jest odpowiedzialny za proces legislacyjny?

Dziękuję bardzo.

Bardzo dziękuję, panie prezesie, pani dyrektor, szanowni państwo za tę kontrolę. Ona jest bardzo ciekawa, szkoda tylko, że nie obejmuje Warszawy, bo pewnie tu by się też przydała.

Wiceprezes NIK Mieczysław Łuczak:

Szanowni państwo, punkt widzenia zależy od miejsca siedzenia… tak, tak, bo zawsze jest wygodniej mówić, że to nie moje, ale za unijne pieniądze i będziemy robili. Czy państwo wyobrażają sobie wchodzenie na dworzec osoby niewidomej, albo, przepraszam, głuchej? Gdybyśmy zastosowali unifikację i każdy dworzec by miał takie same ścieżki i takie same drogi przejścia, nie byłoby problemu, prawda? Gdybyśmy mieli wszystko zunifikowane, byłoby rozwiązanie.

Dlatego nasze wnioski idą w kierunku unifikowania. Bez tego nie służymy społeczeństwu. Jeśli osoba z niepełnosprawnością wyjedzie turystycznie, wysiądzie na przystanku, niestety, rozbije się o ścianę, bo w miejscu, gdzie powinny być drzwi, jest ściana. Dlatego przeprowadziliśmy tę kontrolę.

Chciałem w tym miejscu podziękować moim koleżankom i kolegom, bo na początku wydawało się, że to takie rozjeżdżające się, że się nie da. Jedno, najważniejsze, co musi cieszyć, to że mimo wszystko, mimo różnych sposobów modernizowania, rozwiązania na tych dworcach nie utrudniają dostępu osobom z niepełnosprawnością.

Panie pośle, można by dyskutować, minister może przerzucać się (wiem, o co panu chodzi), ale powiem wprost: odpowiedzialność ponosimy wszyscy, bez wyjątku, jak to pan ładnie powiedział – ponadpartyjnie.

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa ma pytania do pana dyrektora?

Proszę.

Prezes Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej Jerzy Płókarz:

Jerzy Płókarz, Krajowy Sztab Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej.

Czy były brane pod uwagę ograniczenia dotyczące osób głuchoniemych od urodzenia? Tutaj jest tego typu problem, że instrukcja napisana nie jest dla takiej osoby zrozumiała. Co innego osoby, które słyszały i nabyły… ale dla głuchoniemych od urodzenia ta komunikacja jest niezrozumiała. Brakuje nam w obiektach publicznych informacji, to znaczy, nie wszędzie, bo te znakowe informacje są gdzieniegdzie.

Wydaje mi się, że byłoby dobrze, gdyby w przyszłości brać pod uwagę, np. na wypadek ewakuacji, również osoby z tego typu ograniczeniem.

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze jakieś pytania?

Pani przewodnicząca, bardzo proszę.

Poseł Małgorzata Zwiercan (WiS):

Panie przewodniczący, panie prezesie, szanowni współpracownicy, szanowni państwo. Ja również chciałam podziękować, gdyż to, co robi NIK, jest bezcenne. Myślę, że dla wszystkich posłów, niezależnie od strony, po której oni siedzą. To, co staramy się robić dla seniorów w naszej Komisji, robimy wspólnie, nie patrząc na podziały, czy jesteśmy z lewej, czy prawej strony.

Z tego, co się orientuję, była to pierwsza kontrola prowadzona w związku z dostępnością dworców kolejowych dla osób niesamodzielnych, niepełnosprawnych, z ogranicze-

niami. Wiem też, że do tej pory nie było systemowego rozwiązania. Dworce budowano zgodnie z wizją danego projektanta, oczywiście żeby były jak najbardziej wygodne.

W programie „Dostępność+", który zaczyna być realizowany, przewidziano, że budowanie czegokolwiek od podstaw musi uwzględniać, już na etapie projektów, ograniczenia osób niepełnosprawnych, osób starszych, matek czy ojców prowadzących wózki z dziećmi. Bardzo ważne jest, że powstał program „Dostępność+". Oczywiście, nie zrobimy od razu tak, żeby wszystkie dworce zostały zunifikowane i wszystkie będą wyglądały tak samo, ale jeśli gdzieś są niedociągnięcia, na pewno będziemy je zgłaszać. Wiem, że ministerstwo przeznacza środki, aby naprawiać te błędy, które popełniono wcześniej. Kiedyś nie do końca mówiliśmy o osobach starszych, niepełnosprawnych i można powiedzieć, że w polityce społecznej problem osób z niepełnosprawnościami w zasadzie nie istniał. Dopiero od jakiegoś czasu staramy się, żeby osoby z dysfunkcjami miały większą dostępność, żeby korzystały ze wszystkiego tak jak ludzie zdrowi.

Tak jak powiedziałam na początku – ślicznie dziękuję za raport. Wiem, że wykonują państwo niesamowitą ciężką pracę i za wszystkie sprawozdania NIK serdecznie dziękujemy. One są naszą wskazówką i drogowskazem, co powinniśmy i w jakim kierunku robić.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Czy jeszcze pan prezes chciał coś dopowiedzieć?

Wiceprezes NIK Mieczysław Łuczak:

Jeżeli zostałem wywołany do tablicy to powinienem.

Odpowiadając na pytanie panu – nie badaliśmy aż tak szczegółowo, ale sprawdzaliśmy dostępność języka migowego. Oznakowania symbolami? Jeśli poczyta pan informację to znajdzie to pan. Odnośnie do tego, co powiedziała pani poseł – akurat Bydgoszcz jest delegaturą wiodącą w zakresie dostępności. Praktycznie w tym samym składzie była prowadzona kontrola dostępności transportu miejskiego dla osób niepełnosprawnych. My to połączyliśmy, bo dojście do dworca było, ale już na dworzec – nie.

Odpowiadając jeszcze panu Szczerbie – panie pośle, od kiedy pan jest w Sejmie?

Poseł Michał Szczerba (PO-KO):

Ale nigdy nie byłem w Komisji Infrastruktury.

Wiceprezes NIK Mieczysław Łuczak:

Powiem tak: nasze wnioski są podzielone, idą do Ministra Infrastruktury, no, ale przepraszam bardzo, jeżeli adresatem naszych wniosków jest Prezydent, Marszałek Sejmu, Marszałek Senatu, Prezes Rady Ministrów… Jest zakres kompetencyjny wszystkich tych urzędników i jeżeli sprawa nie leży w ich kompetencji, mają obowiązek przekazać ją dalej. Nie przywiązujemy do tego wagi, gdyż wykonaliśmy zadanie.

Przepraszam, powiem wprost: organy odpowiedzialne powinny to zrealizować.

Tyle z mojej strony.

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Bardzo serdecznie dziękuję panu prezesowi.

Jeszcze dopowiem… otwieraliśmy niedawno w Przemyślu dworzec po modernizacji, jeden z najpiękniejszych dworców w Europie. Przyglądałam się mu pod względem dostępności. Warto by było tam pojechać. Funkcjonuje w nim restauracja prowadzona przez Caritas diecezji przemyskiej, w której pracują osoby niepełnosprawne, te programy są robione z projektów ekonomiki społecznej. Na tym dworcu kwitnie teraz życie towarzyskie Przemyśla. Tam się odbywają różne konferencje, spotykają się…

Tak? Oczywiście, że pochwalę, ponieważ świetnie państwo pracują, jak powiedziała pani poseł Zwiercan. Zresztą to, co mi się podoba, to że zawsze chodzicie drużyną, zespołowo a kontrole są naprawdę na bardzo wysokim poziomie, tak że bardzo serdecznie dziękuję. Sama przechodziłam NIK-owską kontrolę i nie miałam ani jednej uwagi, z czego też byłam dumna.

Dyrektor Delegatury NIK w Bydgoszczy Barbara Antkiewicz:

Chciałabym jeszcze dodać, że nie udałoby się przeprowadzić tej kontroli, gdyby nie wsparcie samych osób niepełnosprawnych i stowarzyszeń tych osób, bo na każdym dworcu i na peronach byliśmy z osobami z rożnego rodzaju ograniczeniami, które wystąpiły w roli specjalistów i widziały utrudnienia, których my pewnie nie umielibyśmy zidentyfikować.

Wiceprezes NIK Mieczysław Łuczak:

À propos tego, co mówiła pani przewodnicząca – mieliśmy kontrolę prowadzoną przez Delegaturę NIK w Krakowie, Rzeszowie i Lublinie, która pokazała stan dworców i stąd się wzięła modernizacja. Stan dworców był opłakany i jest opłakany nadal w niektórych częściach kraju, tyle.

Przewodnicząca poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Szanowni państwo, stwierdzam, że Komisja przyjęła informację do wiadomości.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny.

Zamykam dyskusję i posiedzenie.